

**1/99 numaralı Yüksek Mühendis Mektebinin 1931 senesi
Bütçe kanun lâiyhası ve Bütçe Encümeni mazbatası**

T. C.
Başvekâlet
Muamelât Müdürlüğü
Sayı : 6/1508

30-V-1931

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Yüksek Mühendis Mektebinin 1931-32 malî senesi bütçesi hakkında Maliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 28-V-931 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

Yüksek Mühendis Mektebi 1931 senesi bütçesi esbabı mucibe lâiyhası

1 - Varidat

Yüksek Mühendis Mektebi varidat bütçesi umumî bütçeden 314 225 lira muavenet almacağına göre mektebin diğer varidat muhammenatı ile birlikte 329 225 lira üzerinden tertip edilmiştir.

2 - Masraf

Masraf bütçesi merbut (A) işaretli cetvelin tetkikinden anlaşılacağı üzere geçen seneye nazaran 110 545 lira noksanile 329 225 lira olarak on fasıl üzerine müretteptir.

1 — Devlet memurları maaşatının tevhit ve teadülüne dair olan 1452 numaralı kanunun 17 inci maddesine tevfikan 930 senesi bütçesine raptedilmiş olan bu müessese teşkilâtına dahil müderris, muallim ve idare memurlarının tasnifine müteallik cetvellerin tetkiki B. M. Meclisince 931 senesine talik edilmiş bulunduğundan maaşat ve ücretat faslına müteallik kadro 930 senesinin son sekiz ayına ait kadronun aynı olarak takdim ve bu itibarla ikinci tahsisatı fevkalâde faslı da cüzî tadilâtla ipka edilmiştir. Mülhak bütçe ile idare olunan devair teşkilâtına dahil memurların bu sene barem kanununa tevfikan tasnifi müktezi görüldüğü takdirde mektebin fedris ve idare heyetlerine dahil müderris, muallim ve memurların darülfünun fakülteleri tedris ve idare heyetlerine dahil emsali memurun için tesbit edilecek derecata tevfikan tasnifleri için mezkûr kanun lâiyhasının esas ittihazı muvafık olur.

2 — 1930 senesinde 268 635 lira olarak kabul edilmiş olan 3 üncü idare masrafı faslına 931 senesi için 170 970 lira tahsisat vazedilmiştir. Bu miktar cari sene tahsisatından 97 665 lira noksandır.

3 — 4 üncü (kitap, meemua, tercüme, tabiye masrafı) faslına mevzu tahsisat geçen senenin aynıdır.

4 — Enebi muallimler ücretat ve harcırahlarını teşkil eden 5 inci fasla : mevcut enebi muallimlerin bir senelik ücret ve harcırahlarına muadil olarak 930 senesine nazaran 10 000 lira noksanile 26 000 lira tahsisat vazedilmiştir.

5 — Altıncı (enebi memleketlere gönderilecek talebe tahsil masrafı) faslına geçen senenin aynı

olarak 15 000 lira tahsisat vazedilmiş ve temsil ve kongre masraflarını teşkil eden 7 inci fasıl için cari seneden 1 500 lira noksanile 2 500 lira tahsiat teklif olunmuştur.

6 — 788 numaralı kanunun tatbiki için masraf bütçesinde yeniden bir fasıl açılarak 500 lira tahsiat vazı zarurî görülmüştür.

Bütçe Encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe Encümeni

M. No. 84

Esas No. 1/99

21 - VII - 1931

Yüksek Reisliğe

Yüksek Mühendis Mektebinin 1931 malî senesi bütçe kanun lâyihasile merbutatının Büyük Meclise takdim edildiğini bildiren Başvekâletin 30 mayıs 1931 tarih ve 1508 numaralı tezkeresi encümenimize havale buyrulmuştu. Mezkûr bütçe kanun lâyihasile merbutları encümenimizde Yüksek Mühendis Mektebi Rektörü hazır bulunduğu halde okundu ve müzakere edildi.

Hükûmetin teklifinde Yüksek Mühendis Mektebi Talim Heyeti ile memurları maaşlarının teadül esası üzerine tayin ve tesbiti istenmekte idi. Yapılan hesap neticesinde teklifin nazarı itibara alınabilmesi için maaşat faslına en az 50 - 60 bin liranın ilâvesi lâzım geldiği ve bunun da şahsiyeti maneviyesi bulunan müessesenin varidatından temininin gayri mümkün olduğu anlaşılmıştır.

Diğer taraftan hali hazırdaki muallimlerinden ekserisine verilmekte olan maaşların ders saatine ve haftada üç dersi olana üç ders beş lira üzerinden hesap edilerek ayda on beş lira verildiği ifade edilmiştir. Encümenimiz liseler ve orta mekteplerdeki ücretlerden bile dün olan bu ücreti Yüksek Mühendis Mektebinin gayelerile kabili telif görmemiştir. Ancak müteferrik dersler için tayin olunmuş olan bu ücretler üzerine bir teadül esasının kurulması da müşkül görülmüştür. Bu itibarla derslerin gerek mahiyetleri itibarile esaslı fondamental dersler olup olmamalarına ve gerek müteferrik derslerin birleştirilme imkânlarına göre vaziyetin mektep muallimler meclisince tekrar ve esaslı bir tetkike tabi tutulması muvafık ve zarurî görülmüştür.

Encümenimiz bu münasebetle ilmî müesseselerimizin memleketin malî istitaatının hudutlarını tecavüz ve binnetice bütün faaliyetlerine sakatlık iras edebilecek derecede genişlemesinde endişe ile görülebilecek bir vaziyetin bulunduğu kanaati hasıl etmiştir.

Zonguldak Maden Mühendis Mektebinin rolü bitmiş olmak dolayısıyla ilga edilmesine zaruret görülmesi bu kanaati takviye etmiştir. Bu itibarla yeni şube tevsiatından tevakki ve mezunlarına kâfi mahreç bulabilecek şubelerle iktifa ederek yalnız bu şubelerin takviye imkânlarının aranmasını muvafık bulmaktadır. Bu noktai nazardan Yüksek Mühendis Mektebinde bulunan mimarî şubesile güzel san'atlar akademisinde mevcut diğer mimarî mektebinin mezei ihtimalini dahi derpiş etmek suretile Yüksek Mühendis Mektebi için yukarıda arzylediğimiz esas-

lar dahilinde bir teşkilât kanunu lâyihasının hazırlanmasını ve gelecek içtimada Büyük Meclise takdim edilmesini hükûmetten ehemmiyetle temenniye lâyık görmüş ve Yüksek Mühendis Mektebi maaşlarının teadül esası üzerine tesbiti dahi bu kanun lâyihasının gelmesine talik etmiştir.

Teklif olunan bütçe kanununun birinci maddesinde işaret edilen (A) masraf cetveli Hydrolique laboratuvarına bir makinist ilâvesi ve memur maaşlarındaki bazı farklar dolayısıyla yapılan tadilâtlarla kabul olunmuştur.

Bütçe kanununun ikinci maddesinde işaret edilen (B) varidat cetveli dahi hesaba göre bazı tadilâtlarla kabul olunmuştur.

Bütçe kanununun üçüncü maddesinde işaret edilen (C) cetvelinde dahil bulunan idare memurlarının maaş ve ücretleri hizmetlerin tevessüü dolayısıyla bazı zamlarla kabul olunmuştur.

Bu Münasebetle Mühendis Mektebindeki personelin aynı adette ve daha ziyade talebesi bulunan liselere nazaran fazla olduğu görülmüştür. Halbuki Yüksek Mühendis Mektebi talebesi lise mezunlarından ibaret bulunmasına nazaran bu talebenin idare noktai nazarından istilzam edeceği murakabenin azalması lâzımdır. Bilhassa 25 lira maaşlı idare memurlarının talebenin nezaretile dahi mükellef tutulması bunların talebe üzerinde hiç bir ilmî sultası bulunamayacağına nazaran terbiye noktai nazarından dahi muvafık değildir.

Bütçe kanununun diğer maddeleri teklif veçhile aynen kabul olunmuştur. Lâyiha ile merbutatını Umumî Heyetin yüksek tasvibine arz ederiz.

Reis Gümüşane <i>H. Fehmi</i>	Reis V. İstanbul <i>Ali Rana</i>	M. M. Konya <i>K. Zaim</i>	Kâtip Tokat <i>Süreyya</i>	Afyon <i>Ali</i>	Elâziz <i>H. Tahsin</i>	Erzurum <i>Aziz</i>
Isparta <i>Mükerrem</i>	Konya <i>K. Hüsnü</i>	Kırklareli <i>Şevket</i>	Kırklareli <i>M. Nahit</i>	Kayseri <i>A. Hilmi</i>	Niğde <i>Faik</i>	
Sivas <i>Remzi</i>		Yozgat <i>S. Sırrı</i>	Aksaray <i>A. Süreyya</i>			

Yüksek Mühendis Mektebinin 1931 malî senesi bütçe kanunu

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Yüksek Mühendis mektebinin 1931 malî senesi masarifi için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (329 225) lira tahsisat ita kılınmıştır.

MADDE 2 — Yüksek Mühendis mektebinin 1931 malî senesi masarifine karşılık olan varidat merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (329 225) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Yüksek Mühendis mektebi hakkındaki 1275 numaralı kanunun üçüncü maddesinde yazılı varidatın 1931 malî senesinde dahi tahsiline devam olunur.

MADDE 4 — Yüksek Mühendis mektebinin 1931 malî senesi kadrosu merbut (C) cetvelinde gösterilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanun 1 haziran 1931 tarihinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye Ve Nafia Vekilleri memurdur.

28 - V - 1931

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>İsmet</i>	<i>Yusuf Kemal</i>	<i>Zekâi</i>
Da. V.	Ha. V. V.	Ma. V.
<i>Ş. Kaya</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
<i>Esat</i>	<i>Hilmi</i>	<i>Mustafa Şeref</i>

S. İ. M. V.
Dr. Refik

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1931 malî senesi masarifi için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (399 841) lira tahsisat ita kılınmıştır.

MADDE 2 — Yüksek Mühendis Mektebinin 1931 malî senesi masarifine karşılık olan varidat merbut (B) işaretli cetvelde gösterildiği üzere (460 661) lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Yüksek Mühendis mektebi hakkındaki 1275 numaralı kanunun üçüncü maddesinde yazılı varidatın 1931 malî senesinde dahi tahsiline devam olunur.

MADDE 4 — Yüksek Mühendis mektebinin 1931 malî senesi kadrosu merbut (C) cetvelinde gösterilmiştir.

MADDE 5 — Bu kanun 1 haziran 1931 tarihinden muteberdir.

MADDE 6 — Bu kanunun ahkâmını icraya Maliye ve Nafia Vekilleri memurdur.

A - CETVELİ

Fasıl	Madde	Muhassasatın nevi	1931 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümence kabul edilen
1		Maaşat ve ücretler		
	1	İdare heyeti maaşatı	5 760	6 048
	2	Talim heyeti maaşatı	25 980	25 980
	3	Üçurat	16 740	18 780
		Fasıl yekûnu	48 480	50 808
2		Tahsisatı fevkalâde	52 515	51 543
3		İdare masarifi		
	1	Masarifi daimi	84 000	84 000
	2	Tesisat [Lâboratuvarlar, mutfak, yemekhane, yatakhane, demirbaş ve sair mektep müstemilâti, nakliye]	43 620	69 368
	3	İnşaat ve tamirat	40 000	75 000
	4	Muallimin ve talebenin fennî seyahat masarifi	2 500	2 500
	5	Harcırah	850	850
	6	Masarifi muhakeme ve harçları	0	500
	7	Bedeli icar [İnşaat esnasında talebenin muvakkaten iskân edileceği mahallin kirası]	0	5 000
		Fasıl yekûnu	170 970	237 218
4		Kitap, mecmua, tercüme ve tabiye masarifi		
	1	Mecmua telif, tercüme ve irsaliye ücreti	2 500	2 500
	2	Kitap telif, tercüme ücreti	3 500	3 500
	3	Tabiye, işletme, yevmiye demirbaş mübayaa, tamirat, mevadî iptidaiye, teclidiye ve tab'a mütealîk levazım masarifi	4 000	4 000
		Fasıl yekûnu	10 000	10 000
5		Ecnebi muallimler ücret ve harcırahı	26 000	26 000

Fasıl	Madde	Muhassasatın nevi	1931 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
6		Ecnebi memleketlerde talebe tahsil masrafı	15 000	15 000
7		Temsil ve kongreler masrafı		
	1	Temsil masarifi	1 000	1 000
	2	Kongrelere iştirak masrafı	1 500	1 500
		Fasıl yekûnu	2 500	2 500
8		788 numaralı kanunun tatbiki masrafı	500	500
9		Geçen sene düyunu	0	2 266
10		Tekaüt ve eytam ve eramil maaşatı	0	3 000
11		1715 numaralı kanunun 8 inci maddesi mucibince Cümhuriyet Merkez Bankası iştirak hissesi	3 260	1 006
		UMUMİ YEKÛN	329 225	399 841

B - CETVELİ

Fasıl	Madde	Varidatın nevi	1931 senesi için	
			Hükümetçe tahmin olunan	Encümençe tahmin olunan
1		Umumî bütçeden muavenet	314 225	299 225
2		Muhtelif varidat		
	1	Talebe ücreti	1 500	1 500
	2	Kimyahane ve tecrübe hasilâtı	3 000	3 000
	3	Kütüphane ve matbaa hasilâtı	2 500	4 000
	4	Muhtelif hasilât	8 000	8 400
		Fasıl yekûnu	15 000	16 900
3		Tekaüdiye aidatı	0	3 920
4		1931 mali senesine devrolunan	0	140 616
		UMUMİ YEKÛN	329 000	460 661

C - CETVELİ

Memuriyetin nevi	Ücret		Maaş
	Adet	Lira	Lira
<i>İdare heyeti</i>			
Rektör	1		90
İdare müdürü	1		60
Muhasebeci	1		40
Tahrirat baş kâtibî	1		35
Alât ve edevatı fenniye memuru	1		35
Ayniyat muhasibi	1		30
Ambar memuru ve levazım ve mübayaa memuru	1		25
Dahiliye memurları	4		25
Pansiyon memuru	1		25
Kütüphane memuru	1		22
Veznedar	1		22
Kâtip ve daktilo	1		20
<i>Talim heyeti</i>			
Muallim [1]	4		90
»	2		75
»	1		50
»	6		40
»	3		35
»	16		30
» muavini	7		30
»	4		25
»	14		20
»	6		15
»	10		10
<i>Memurin ve müstahdemini daime ücreti</i>			
Doktor	1	50	
Ressam	1	80	
Asistan	1	80	
Su lâboratuvarı makinisti	1	150	
Matbaacı	1	65	
Marangoz	1	50	
Aşçı (kalfa ve yamaklarile beraber)	1	100	
Lâboratuar hademesi	1	30	
Hademe [2]	40	960	

[1] Talim heyetine İcra Vekilleri Heyeti kararına iktiran etmek şartile bir ecnebi muallim alındığı takdirde ücreti maaş tertibinden tesviye olunur.

[2] Azamî 40 lirayı tecavüz etmemek üzere adet ve tahsiri dahilinde beherinin tayini ücreti mektep rektörlüğüne aittir.